

UCHWAŁA Nr VI / 44 / 2019

Rady Miasta Pionki

z dnia 27 marca 2019 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Pionki
na lata 2019 – 2021.**

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. poz.998 z późn. zm) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r. poz. 994 z późn. zm.)

Rada Miasta Pionki

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Pionki na lata 2019-2021, który stanowi Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Pionki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA PIONKI**

Wojciech Maślanek

Załącznik
do Uchwały Nr VI/44/2019
Rady Miasta Pionki
z dnia 27 marca 2019r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
dla Gminy Miasta Pionki na lata 2019 – 2021**

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWY PRAWNE
- III. DIAGNOZA SPOŁECZNA
- IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU
- V. ADRESACI PROGRAMU
- VI. CELE PROGRAMU
- VII. REALIZACJA PROGRAMU
- VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY
- IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
- X. MONITORING I EWALUACJA
- XI. PODSUMOWANIE

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Program ma na celu zbudowanie i rozwój spójnego i kompleksowego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych.

Każda rodzina tworzy własną niepowtarzalną atmosferę życia. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez nieuświadomione przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich, często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć

pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Gminy Miasta Pionki.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. poz. 998 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018r. poz. 1508 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz. 1390 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018r. poz. 2137 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018r. poz. 1030 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r. poz. 994 z późn. zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach objął szeroko rozumianym wsparciem 436 rodzin, w tym 146 rodzin z dziećmi. Pośród nich były 22 rodziny wielodzietne i 65 rodzin niepełnych. W rodzinach korzystających ze wsparcia Ośrodka żyje ok. 265 dzieci.

Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było posiadanie niskich dochodów oraz bezrobocie. Pośród korzystających 287 rodzin skorzystało ze wsparcia w szczególności z powodu ubóstwa, 271 rodzin z powodu bezrobocia, 152 z powodu niepełnosprawności, 59 z powodu problemu alkoholowego a 276 z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek ale też i negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Jak wynika z informacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu w pieczy zastępczej na dzień 31 grudnia 2018r. umieszczonych jest 13 dzieci, które przebywają w spokrewnionych rodzinach zastępczych oraz 5 dzieci jest w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W zakresie tym zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Miasta Pionki współfinansuje pobyt tych dzieci w rodzinach zastępczych oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kozienicach wskazują, że obecnie 27 rodzin z terenu miasta Pionki jest objętych opieką kuratora w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.

Ponadto z danych Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że w 2018 roku u 33 rodzin wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" oraz powołano 29 grup roboczych. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Rodzinom, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia w postaci asystenta rodziny.

W 2018 roku asystent rodziny pracował z 20 rodzinami, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W rodzinach tych łącznie wychowuje się 43 dzieci w wieku do 18 lat i tylko 12 rodzin jest pełnych, w pozostałych dzieci wychowywane są przez jednego rodzica.

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów

instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki posuwanie się do przodu.

W mieście Pionki funkcjonują 3 publiczne szkoły podstawowe. Z danych uzyskanych z Wydziału Edukacji Urzędu Miasta w Pionkach wynika, że w roku szkolnym 2017/2018 uczęszczało do nich łącznie 1355 uczniów.

W szkołach funkcjonują 3 świetlice, do których uczęszcza ok. 330 dzieci.

Szkoły prowadzą również stołówki szkolne, w których obiady je ok. 460 uczniów. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 roku finansował takie dożywianie w szkołach i przedszkolach dla 139 dzieci z rodzin najuboższych.

Na terenie miasta funkcjonują 3 przedszkola publiczne i oddziały przedszkolne w szkołach, do których w roku szkolnym 2017/2018 uczęszczało ogółem 442 dzieci, oraz jedno przedszkole niepubliczne, do którego w tym samym czasie uczęszczało 156 dzieci.

Od września 2017 roku funkcjonuje również Żłobek Miejski „Wesoły Pajacyk”, w którym opiekę znalazło 40 dzieci.

W placówkach oświatowych (szkołach) uczniowie objęci są wsparciem 5 pedagogów szkolnych i 3 logopedów, ponadto w każdym przedszkolu zatrudniony jest również logopeda i psycholog.

W szkołach prowadzona jest szeroko pojęta pomoc psychologiczno-pedagogiczna, są pracownie integracji sensorycznej, biofeedback. Prowadzone jest poradnictwo dla rodziców, w ramach spotkań z wychowawcami przez specjalistów z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, terapii pedagogicznej, doradztwa zawodowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadanie polegające na udzielaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, w formie stypendiów i zasiłków szkolnych. Zadaniem tej pomocy jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Świadczenia przyznawane są na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, realizowanych w szkole lub poza nią, bądź na pomoc rzeczową np. zakup podręczników.

Na podstawie decyzji wydanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku szkolnym 2017/2018 udzielono pomocy w formie stypendium szkolnego dla 108 uczniów oraz 1 uczniowi przyznano zasiłek szkolny.

Budżety domowe rodzin dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+ wypłacane na każde drugie i kolejne dziecko lub również na pierwsze dziecko w przypadku spełnienia kryterium dochodowego.

Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej. W roku 2018 z pomocy 500+ skorzystało 1.171 rodzin dla 1.469 dzieci.

Okolo 1.000 rodzin uprawnionych jest do pobierania świadczeń rodzinnych. Zasiłki rodzinne wypłacane są dla 1247 uprawnionych dzieci.

Ponadto dla osób uprawnionych do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego jeśli ich egzekucja jest bezskuteczna wypłacane są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 135 decyzji przyznających takie świadczenie dla 142 dzieci.

Istotne finansowe wsparcie dla młodych rodziców stanowi świadczenie rodzicielskie które przysługuje osobom bezrobotnym, pracującym w ramach umowy o dzieło, jak również studentom. Dotyczy to także samotnych matek czy samotnych ojców. Świadczenie rodzicielskie przysługuje z tytułu urodzenia dziecka, wynosi tysiąc złotych miesięcznie i wypłacane jest przez rok, od momentu urodzenia dziecka. W wypadku urodzenia bliźniaków czy większej liczby dzieci wypłata świadczenia jest wydłużana o kilka tygodni. W 2018 roku wypłacono 473 takich świadczeń dla 35 osób.

Od 1 lipca 2018 roku realizowany jest również rządowy program „Dobry start”, który został wprowadzony na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Świadczenie w wysokości 300,00zł przysługuje, niezależnie od posiadanego dochodu, raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia.

W pierwszym roku realizacji programu „Dobry start” wypłacono świadczenia dla 1.739 dzieci.

Kolejny program kierowany do rodzin, to Karta Dużej Rodziny – czyli system zniżek, który umożliwia korzystanie z szerokiej gamy upustów udzielanych przez przedsiębiorstwa publiczne, ale i prywatnych usługodawców. Wachlarz usług obejmuje zarówno obiekty kulturalne, wypoczynkowe, turystyczne, jak i sklepy odzieżowe czy spożywcze. Posiadacze kart korzystają m.in. z rabatów na przejazdy komunikacją publiczną i kolejową, bilety wstępu do kin, muzeów, teatrów, parków narodowych oraz paliwo. Dzięki temu Karta Dużej Rodziny umożliwia rodzicom dostęp do rozrywki i rekreacji dla siebie oraz dzieci, a także obniża koszty codziennego utrzymania.

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Od 1 stycznia 2019 roku z Karty Dużej Rodziny mogą korzystać również rodzice którzy mieli na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach w 2018 roku wydał 24 Karty Dużej Rodziny. Łącznie wydanych jest już 288 KDR dla 1123 osób.

W Pionkach działa również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, która udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno- pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci

i młodzieży. Poradnia wydaje opinie o specjalnych potrzebach edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz orzeka w sprawach potrzeb kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi oraz w sprawach potrzeb indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, u których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły.

Ponadto Poradnia wspomaga wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, efektywność uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz inne umiejętności z zakresu komunikacji społecznej. Zajmuje się również profilaktyką uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, prowadzi terapię zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, wspomaga wychowawczą funkcję rodziny.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy Starostwa Radom prowadzi w Pionkach Środowiskowe Ognisko Wychowawcze, do którego uczęszcza obecnie ok. 60 dzieci. Placówka na podstawie decyzji Burmistrza Miasta Pionki z dnia 12.09.2012 roku otrzymała wpis do rejestru pod pozycją SO.8124.1.2012 jako placówka wsparcia dziennego.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2019-2021.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągnięta w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Miasta Pionki przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (rodziny dotknięte bezrobociem, ubóstwem, doświadczające przemocy w rodzinie, uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, małoletnie matki i ojcowie oraz rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia swoim i dzieci, zdarzeniami losowymi, sytuacjami kryzysowymi, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska) oraz dzieci i młodzież zagrożona demoralizacją.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece nad dzieckiem i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w środowisku rodzinnym na terenie Gminy Miasta Pionki.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

Zadania:

- 1) Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
- 2) Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.

- 3) Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwianie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego.
- 4) Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 5) Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym.
- 6) Monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
- 7) Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
- 8) Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Rada Miasta Pionki, Urząd Miasta Pionki, placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Kultury, Centrum Aktywności Lokalnej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD, organizacje pozarządowe, kluby sportowe i instytucje kościelne.

Czas realizacji: 2019-2021

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.

Zadania:

- 1) Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
- 2) Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
- 3) Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.
- 4) Promowanie wartości rodzinnych poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko.
- 5) Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji.
- 6) Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- 7) Zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących.
- 8) Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci.
- 9) Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci.
- 10) Realizacja na terenie gminy programów zdrowotnych.

- 11) Udział Gminy w rządowych i innych programach wspierania rodzin.
- 12) Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom.
- 13) Doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.
- 14) Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.
- 15) Rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Rada Miasta, Urząd Miasta – Wydział Edukacji, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Kultury, Centrum Aktywności Lokalnej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki ochrony-zdrowia, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD, organizacje pozarządowe, kluby sportowe i instytucje kościelne.

Czas realizacji: 2019-2021

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

Zadania:

- 1) Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.
- 2) Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny.
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach).
- 4) Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach.
- 5) Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.
- 6) Realizowanie programów prozdrowotnych.
- 7) Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom.
- 8) Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania, nawyków i postaw życiowych.
- 9) Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających.
- 10) Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów.
- 11) Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami.

- 12) Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami.
- 13) Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
- 14) Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
- 15) Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Rada Miasta, Urząd Miasta – Wydział Edukacji, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Kultury, Centrum Aktywności Lokalnej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD, organizacje pozarządowe i instytucje kościelne, kluby sportowe.

Czas realizacji: 2019-2021

4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo.

Zadania:

- 1) Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego.
- 2) Zatrudnienie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- 3) Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
- 4) Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań.
- 5) Organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych.
- 6) Tworzenie i wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach pozaszkolnych.
- 7) Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.
- 8) Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno-edukacyjno-terapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji.
- 9) Priorytetowe przyjmowanie do placówek przedszkolnych dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- 10) Organizowanie wobec dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo w szkole dostępnych form wsparcia (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i inne).

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Rada Miasta, Urząd Miasta – Wydział Edukacji, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Kultury, Centrum Aktywności Lokalnej, Poradnia Psychologiczno-

Pedagogiczna, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD, organizacje pozarządowe i instytucje kościelne, kluby sportowe.

Czas realizacji: 2019-2021

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy.

Zadania:

- 1) Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci.
- 2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- 3) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 4) Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- 5) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 6) Organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie.
- 7) Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.
- 8) Ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- 9) Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
- 10) Promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy.
- 11) Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.
- 12) Wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Rada Miasta, Urząd Miasta, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe.

Czas realizacji: 2019-2021

VII. REALIZACJA PROGRAMU

Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach przy udziale:

- 1) Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pionkach;
- 2) Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 3) Placówek oświatowych;
- 4) Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- 5) Urzędu Miasta w Pionkach;
- 6) Rady Miasta Pionki;
- 7) Miejskiego Ośrodka Kultury;
- 8) Centrum Aktywności Lokalnej;
- 9) Placówek ochrony zdrowia;
- 10) Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych;
- 11) Komisariatu Policji w Pionkach;
- 12) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu;
- 13) Kuratorów Sądowych
- 14) Ogniska Wychowania Środowiskowego TPD,
- 15) klubów sportowych.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY:

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- ograniczenie szerzenia się patologii,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miasta Pionki, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie miasta Pionki oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

Niezbędne jest również systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA PIONKI

Wojciech Maślanek